دیدگاه

فوکویاما: ترامپ لیبرال‌دموکراسی غربی را تضعیف می‌کند

صاحب نظریه پایان تاریخ و مدعی پیروزی الگوی لیبرال‌دموکراسی بر سایر الگوهای حکومتی در جهان بعد از فروپاشی شوروی در پاسخ به سؤالی در مورد توقف روند گسترش لیبرال‌دموکراسی در جهان، ترامپ را در زمره سیاستمدارانی دانست که بخش لیبرال‌دموکراسی‌های غربی را که همان حاکمیت قانون و تحدید قدرت دولت باشد، تضعیف می‌کنند.

«فرانسیس فوکویاما» که روز یک‌شنبه به مناسبت انتشار کتاب تازه‌اش با عنوان «هویت: تمنای منزلت و سیاست نفرت» در نشستی به میزبانی اندیشکده «اسپن» صحبت می‌کرد، وضعیت کنونی را یک «بحران واقعی» توصیف کرد و با یادآوری روند گسترش دموکراسی لیبرال در جهان از دهه ۱۹۷۰ تا دهه گذشته گفت: «الان چالش‌های متعددی وجود دارد. برخی از آنها موارد بسیار سنتی هستند، از این منظر که دولت‌های خودکامه‌ای مانند روسیه و چین را دارید که اعتماد به نفس و جسارت بسیار زیادی به دست آورده‌اند و حالا دارید به نوعی از بازی ژئواستراتژیک بازمی‌گردید؛ بازی قدرت‌های بزرگ.»

فوکویاما افزود: «اما فکر می‌کنم مسئله تهدیدآمیزتر و تحولی که انتظار آن نمی‌رفت، چیزی است که داخل لیبرال‌دموکراسی‌ها در جریان است. لیبرال‌دموکراسی، متشکل است از دو مجموعه نهاد به هم متصل؛ بخش دموکراتیک وظیفه رأی‌گیری، انتخابات، حسابرسی سیاسی و اراده عمومی را بر عهده دارد و بخش لیبرال هم مسئول حاکمیت قانون و نظم مبتنی بر قانون اساسی است که قدرت را محدود می‌کند، حتی اگر آن قدرت مورد تأیید اکثریت بخش دموکراتیک باشد.» او گفت در سال‌های اخیر در برخی از کشورهای لیبرال دموکرات، سیاستمداران یا احزابی بر اساس آرای مردمی به قدرت می‌رسند و سپس تلاش می‌کنند از اختیارات خود برای تضعیف حاکمیت قانون استفاده کنند. ترکیه، مجارستان، لهستان، ایتالیا و برزیل از جمله کشورهایی هستند که فوکویاما به عنوان نمونه‌هایی از وقوع این پدیده، به آنها اشاره کرد. وی گفت: «بدم می‌آید که این را بگویم، اما ایالات متحده در سال ۲۰۱۶، دونالد ترامپ را برگزید. فکر می‌کنم ما در قیاس با دیگر دموکراسی‌ها، نهادهای قدرتمندتری داریم و به همین دلیل خسارتی که وارد شده، تا الان نسبتاً محدود بوده است، اما او کاملاً در این الگو قرار می‌گیرد.»

■ عشق راست‌ها به اسرائیل ضد اسلامی است

فوکویاما در ادامه در مورد ارتباط «پوپولیسم» و «یهودستیزی» گفت: «می‌دانید که به صورت سنتی این دو، بسیار به هم مرتبط هستند. در دهه ۱۹۳۰، جنبش‌های پوپولیستی چنین وضعیتی داشتند و قطعاً موارد متعددی از یهودستیزی را نیز در میان راستگرایان و ملی‌گرایان سفیدبرترپندار ایالات متحده مشاهده می‌کنید.» این نظریه‌پرداز امریکایی افزود: «اما ما در دوران بسیار پیچیده‌تری زندگی می‌کنیم که این دو از یکدیگر جدا شده‌اند. به عنوان نمونه، «خیرت ویلدرز» [سیاستمدار راستگرای افراطی] که حزب پوپولیست «آزادی» را در هلند رهبری می‌کند، عاشق اسرائیل است... خنده‌دار است که او آنقدر با مسلمان‌ها ضدیت دارد که اسرائیلی‌ها را دوست دارد، چون آنها هم ضد مسلمان‌ها هستند، این دیدگاه اوست که آنها ضدمسلمان‌ها هستند.»

او سپس با بیان اینکه بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی به سیاستمداری پوپولیست بدل شده، گفت: «هویت اسرائیلی از هویت قدیمی لیبرال که از جنبه‌های مختلف تلاش می‌کرد یک لیبرال‌دموکراسی اروپایی باشد، فاصله گرفته و به وضعیتی رسیده که در آن هویت یهودی نقش محوری‌تری پیدا کرده است.»

پرونده

لوایح نمایشی کنگره برای تنبیه سعودی‌ها در پرونده خاشقجی و یمن

مجلس نمایندگان امریکا در اقدامی البته دیرهنگام و در نهایت بی‌نتیجه و در واقع باید گفت نمایشی دو لایحه با هدف تنبیه عربستان بابت نقض‌های حقوق بشری به تصویب رساند که یکی از لوایح کسانی را هدف می‌گیرد که صدور دستور و اجرای قتل جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار منتقد سعودی را بر عهده داشتند.

به گزارش ایسنا، به نوشته روزنامه واشنگتن‌پست، با وجودی که این لوایح با حمایت دو حزب اصلی مجلس نمایندگان امریکا مواجه شد، اما این طرح‌ها مسیر دشواری را در سنای تحت کنترل جمهوریخواهان در پیش خواهند داشت. رهبران جمهوریخواه سنا با هم‌حزبی‌های خودشان و دموکرات‌ها بر سر میزان تنبیه عربستان بابت قتل خاشقجی، فاجعه انسانی در جنگ یمن و تکرار مستند بازداشت و حبس فعالان اختلاف‌نظر دارند. مجلس نمایندگان امریکا به اتفاق آرا قطعنامه‌ای را به تصویب رساند که عربستان سعودی را بابت بازداشت و آزار و اذیت فعالان حقوق بشری زن که به محدودیت‌های کنونی و قدیمی برای رانندگی زنان و مسافرت آنها بدون حضور یک مرد اعتراض داشتند، محکوم کرد. این مجلس به اتفاق آرا لایحه خاشقجی را با ۴۰۵ رأی موافق به تصویب رساند و طبق آن مدیر اطلاعات ملی امریکا موظف شد عاملان این کشتار را شناسایی و روادید برای این افراد را رد یا ملغی کند.

لایحه خاشقجی که از سوی تام مالینوفسکی، نماینده دموکرات مجلس نمایندگان امریکا تقدیم شد، به شدت شبیه بخشی از پیشنهاد جیمز ای. ریش، رئیس کمیته روابط خارجی سناست که طبق آن نباید برای مقام‌های سعودی دخیل در کشتار خاشقجی روادید صادر شود. این تلاش‌ها ادامه راه باب کورکر، سناتور سابق جمهوریخواه و سناتورها رابرت منندز، لیندسی گراهام و پاتریک لهی برای به جریان انداختن «قانون جهانی مگنیتسکی» و مجبور ساختن دونالد ترامپ برای اعلام اسامی و تحریم مقام‌هایی است که در قتل خاشقجی دست داشتند. با وجود اینکه ترامپ به لحاظ قانونی ملزم بود ظرف ۱۲۰ روز گزارشی ارائه کند، اما هرگز پاسخی نداد. با این حال، دموکرات‌ها و تعدادی از جمهوریخواهان در سنا به دنبال چیزی بیشتر از لایحه جیمز ریش هستند و مایلند محدودیتی برای فروش تسلیحات غیردفاعی به عربستان هم در نظر گرفته شود؛ اقدامی که به گفته آنها، پیامی قاطع از نارضایتی ایالات متحده از اقدامات آل‌سعود منتشر می‌کند و همچنین به کاهش اثر منفی ائتلاف نظامی تحت امر سعودی در جنگ داخلی یمن که فاجعه‌ای انسانی رقم زده است، کمک می‌کند. مجلس نمایندگان امریکا در روزهای آتی یک سری تدابیر دیگر برای محدود کردن قابلیت نظامی عربستان در نظر می‌گیرد و قرار است تدابیری به رأی گذاشته شود تا از فروش تسلیحاتی دولت ترامپ که ماه مه با اعلام وضعیت اضطراری و دور زدن کنگره تأیید شد، جلوگیری به عمل آورد.

خبر

حماس: روابط ما با ایران در بهترین شرایط است

رئیس دفتر روابط بین‌الملل حماس تأکید کرد که روابط این جنبش با سوریه در حال حاضر قطع شده اما با ایران در بهترین شرایط است.

به گزارش ایسنا، موسی ابومرزوق، به خبرگزاری اسپوتنیک گفت: هیچ‌گونه تحولی در روابط با سوریه وجود ندارد. صحبت‌های زیادی در رسانه‌ها مطرح می‌شود چه از سوی سخنگوهای داخل این جنبش یا در داخل نظام سوریه یا از اطراف آن اما اوضاع همچنان به همان گونه‌ای است که باید باشد. این جنبش هیچ رفت و آمدی در سوریه ندارد و تاکنون روابطی با سوریه نداشته‌ایم. ابومرزوق درباره روابط با ایران گفت: روابط با ایران در بهترین شرایط خود قرار دارد. ما روابط مستحکمی با ایران داریم و در هیچ مرحله‌ای این روابط قطع نشده است.

همه علیه ترامپ، ترامپ مقابل همه

رئیس‌جمهور امریکا: من نژادپرست نیستم چون خیلی از مردم با من هم عقیده‌اند

گزارش یک

رئیس‌جمهور امریکا ظاهراً قصد ندارد از توئیت‌هایش عقب‌نشینی کند. ترامپ دیروز یک بار دیگر به نمایندگان زن معروف به پیشرو دموکرات حمله کرد و گفت که اگر از بودن در امریکا خوشحال نیستند، آن را ترک کنند. او گفت: «من نژادپرست نیستم» و دلیل آن را، هم‌عقیده بودن خیلی از امریکایی‌ها با خودش عنوان کرد. اصرار ترامپ بر مواضع خودش باعث شده موضع‌گیری‌های منتقدان علیه او تندتر شود. در حالی که قرار است کنگره امریکا قطعنامه‌ای در محکومیت اظهارات نژادپرستانه ترامپ به رأی بگذارد، چهار زنی که ترامپ به آنها حمله کرده، گفته‌اند که زمان استیضاح ترامپ فرا رسیده است.

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا در حالی به حضور و برنده‌شدن دوباره در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۰ این کشور می‌اندیشد که سخنان نژادپرستانه او خشم جامعه این کشور را برانگیخته و او را به یکی از نامحبوب‌ترین رؤسای جمهور تاریخ امریکا تبدیل کرده است. در پی افزایش موج مخالفت‌ها با اظهارات نژادپرستانه ترامپ در روزهای اخیر، ترامپ برای خارج شدن از زیر بار انتقادات دموکرات‌ها، از طریق بازی با الفاظ، ادعاهای نژادپرستانه خود را توجیه کرد. به گزارش روزنامه نیویورک‌تایمز، ترامپ دوشنبه شب در سخنرانی خود در کاخ سفید، در پاسخ به این سؤال که آیا نگران است که بسیاری از مردم این توئیت‌ها را نژادپرستانه می‌بینند و گروه‌های ملی‌گرای سفیدپوست هم همین گونه صحبت می‌کنند، گفت: «من نژادپرست نیستم چون بسیاری از مردم با من هم‌عقیده‌اند. آنها همیشه شکایت دارند، خوب اگر این طور است همین الان به کشورهای‌تان بازگردید. اگر می‌خواهید برگردید، اگر هم نمی‌خواهید، برنگردید اما اگر خوشحال نیستید، می‌توانید امریکا را ترک کنید».

ادعای ترامپ در حالی است که بسیاری از مردم امریکا در سه سال گذشته اعتراضات گسترده‌ای را علیه اظهارات نژادپرستانه و نحوه برخورد با مهاجران برگزار کرده‌اند. ترامپ در روزهای اخیر با توهین جدید به برخی نمایندگان زن دموکرات کنگره، اصل و نسب آنان را به رخ کشید. ترامپ دموکرات‌های مخالف سیاست‌هایش را که اصالت غیرامریکایی دارند، به باد توهین گرفت؛ اقدامی که با واکنش‌های زیادی مواجه شد و امریکایی‌ها آن را نژادپرستانه توصیف کردند.

ترامپ در ادامه سخنان خود به اسم ایلهان عمر، نماینده دموکرات و مسلمان کنگره که اصالتاً اهل سومالی است اشاره کرد و گفت: «کسی از سومالی آمده، کشورش مفلس است و دولتی مفلس دارد، به کشور ما آمده و اکنون نماینده کنگره است، خب هرگز ناراضی نخواهد بود. او چیزهای افتضاحی درباره اسرائیل می‌گوید. او از اسرائیل و یهود بدش می‌آید، مسئله به همین سادگی است». ترامپ در عین حال تأکید کرد: «این دموکرات‌ها اهل کشورهایی هستند که دولت‌های‌شان یک فاجعه کامل و تمام عیار محسوب می‌شوند.» ترامپ از زمان ورود به کاخ سفید همواره سیاهپوستان و مهاجران را مورد هجمه‌های تندی قرار داده است که این اظهارات، موجی از واکنش‌ها را در داخل و خارج از امریکا برانگیخته است. هرچند نژادپرستی از دهه‌ها پیش در جامعه امریکایی ریشه دوانده است اما به باور بسیاری از کارشناسان، «جریان نژادپرستی و سفید برترپنداری در امریکا، بعد از روی کار آمدن دونالد ترامپ جان تازه‌ای گرفته است». رئیس‌جمهور امریکا که به بهانه عدم رعایت حقوق بشر، سایر کشورها را مورد نکوهش قرار می‌دهد، خود یکی از بزرگ‌ترین ناقضان حقوق بشر است که خشم افکار عمومی امریکا را برانگیخته است.

■ واکنش جمهوریخواهان و دموکرات‌ها

چاک شومر، رهبر اقلیت دموکرات سنا، جمهوریخواهان را به خاطر سکوت‌شان در برابر توئیت‌های ترامپ مورد انتقاد قرار داد و گفت اظهارات ترامپ مصداق نژادپرستی است و این مسئله را زیر سؤال برد که چرا جمهوریخواهان نسبت به این اظهارات واکنشی نشان ندادند، ابراز شرمساری یا با آن مخالفت نکردند.

همچنین نانسی پلوسی، رئیس مجلس نمایندگان امریکا هم در توئیتی که در واکنش به اظهارات ترامپ منتشر کرده، نوشته: «وقتی دونالد ترامپ به چهار زن عضو کنگره می‌گوید به کشورهای خود بازگردند، تأیید می‌کند که برنامه‌اش برای «باعظمت ساختن امریکا» همیشه به معنای دوباره سفیدپوست کردن امریکا بوده است». اظهارات نژادپرستانه و توهین‌آمیز ترامپ علاوه بر آنکه واکنش‌های تند دموکرات‌ها را در پی داشت، موجب کاهش چشمگیر محبوبیت ترامپ نیز شد. به نوشته روزنامه ایندیپندنت، ترامپ با وجود کسب حمایت ۹۴ درصدی هم‌حزبی‌های جمهوریخواه خود، طبق نظرسنجی جدید در رقابت برای تصاحب کاخ سفید در انتخابات سال ۲۰۲۰، در رتبه چهارم قرار گرفته است.

■ زمان استیضاح ترامپ فرا رسیده

در واکنش به سخنان نژادپرستانه ترامپ علیه رنگین‌پوستان، چهار زن با اصالت غیرامریکایی در کنگره به این حملات توئیتری پاسخ دادند و خواستار استیضاح ترامپ شدند. به گزارش سی‌ان‌ان، آیانا پریسلی، نماینده دموکرات در واکنش به اظهارات ترامپ گفت: «هدف این بیانات منحرف کردن افکار عمومی است و ما نباید در این دام بیفتیم». وی افزود: «این تنها حرکتی برای منحرف کردن و ایجاد اخلال از سوی فرهنگ فاسد، پریشان و سنگدل این دولت است. ما می‌خواهیم به مسئله مردم امریکا بازگردیم». ایلهان عمر، عضو دیگر کنگره که هدف بیانات ترامپ قرار گرفته بود، سیاست‌های ترامپ را دستورکار ملی‌گرایان سفیدپوست خواند و در اظهاراتی گفت: «زمان آغاز روند استیضاح فرا رسیده است». در دو سال گذشته بسیاری از نمایندگان دموکرات در واکنش به سیاست‌های جنجالی ترامپ خواستار استیضاح او شده‌اند. اما این مسئله با توجه به اکثریت جمهوریخواهان در مجلس سنا و عدم همراهی آنان، تاکنون با جدیت مطرح نشده است.

از سوی دیگر، دموکرات‌های مجلس نمایندگان قرار است قطعنامه‌ای را به منظور محکومیت صریح توئیت‌های نژادپرستانه ترامپ به رأی بگذارند. به گزارش پایگاه هیل، بر اساس اعلام استنی هویر، رهبر اکثریت دموکرات مجلس نمایندگان، احتمالاً این رأی‌گیری سه‌شنبه شب به وقت محلی صورت بگیرد. در متن این قطعنامه نوشته شده است: «این قطعنامه اظهارات نژادپرستانه دونالد ترامپ را محکوم می‌کند؛ اظهاراتی که ترس و نفرت را علیه امریکایی‌های جدید و افراد رنگین‌پوست با این ادبیات که شهروندان مهاجر کشور ما و افراد به زعم ترامپ شبیه به مهاجران باید به کشورهای دیگر برگردند تشدید کرده و به آن مشروعیت می‌بخشد». به موجب این قطعنامه، از همه نمایندگان خواسته می‌شود که انتخاب کنند آیا حامی دیدگاه رونالد ریگان رئیس‌جمهور اسبق، مبنی بر قدرتمندتر شدن امریکا از بابت پذیرش مهاجران و پناهجویان هستند یا معتقد به پیام ترس و وحشت دونالد ترامپ.

گزارش ۲

حمله نشد چون به ترامپ گفته بودند ایران پاسخ می‌دهد

وزیر خارجه تلویحاً سخنان جمعه شب دبیرکل حزب‌الله را تأیید کرد که گفته بود: «ارسال نامه ایران به واشنگتن برای هدف قرار دادن مواضع امریکایی‌ها، سبب توقف حمله امریکا شد.» ظریف که حصار شش چهارراه نیویورک او را برای ضد امریکایی شدن مصمم‌تر کرده، سخنان ترامپ را تأیید کرده که ۱۰ دقیقه با جنگ فاصله داشتیم ولی گفته که دلیل منصرف شدن ترامپ این بود که «به او گفته شده بود که اگر اقدامی علیه ایران انجام دهند، ایران نیز اقدامی را در دفاع از خود انجام می‌دهد.» ظریف هشدار داده که «ایران به راحتی از کنار وقوع یک حمله نظامی نخواهد گذشت.»

محمدجواد ظریف محدودیت‌هایی را که امریکا برای تردد او در نیویورک ایجاد کرده، تأیید کرد و دیروز در توئیتر نوشت که تنها اجازه پا گذاشتن به سه ساختمان در امریکا را دارد: «با لستر هولت از شبکه ان‌بی‌سی‌نیوز در نیویورک مصاحبه کردم. ما ۱۵ جولای (۲۴ تیر) در اقامتگاه نماینده ایران در سازمان ملل صحبت کردیم. در حالی که من در حال انجام کارهای رسمی مرتبط به سازمان ملل هستم، این اقامتگاه یکی از سه ساختمانی است که به من اجازه داده شده که پایم را به آنها بگذارم». سازمان ملل متحد از محدودیت تردد ظریف در نیویورک ابراز نگرانی کرده و فرهان حق، سخنگوی دبیرکل گفته که دبیرخانه این سازمان برای بررسی این موضوع با دیپلمات‌های امریکایی و ایرانی در تماس است. با این حال، برایان هوک، نماینده ویژه امریکا در امور ایران می‌گوید که محدودیت اعمال شده بر ظریف کاملاً مطابق با تعهدات امریکا به سازمان ملل متحد است.

■ بله ۱۰ دقیقه فاصله بود تا جنگ، اما...

با وجود این محدودیت‌ها، ظریف تا عصر دیروز دو گفت‌وگو انجام داد و در هر دو گفت‌وگو درخصوص هرگونه اقدام نظامی علیه ایران هشدار داد. ظریف در گفت‌وگو با شبکه انگلیسی بی‌بی‌سی گفته که اگر اقدامی علیه ایران انجام می‌دادند، ایران نیز اقدامی را در دفاع از خود انجام می‌داد. ظریف صحبت‌های ترامپ را تأیید کرده که گفته است تنها ۱۰ دقیقه تا اقدام نظامی فاصله داشته ولی استدلال ظریف درباره دلیل حمله نکردن امریکا به ایران، بیشتر به دیدگاه‌های سیدحسن نصرالله، دبیرکل حزب‌الله لبنان نزدیک است. ظریف می‌گوید: «همانطور که رئیس‌جمهور ترامپ گفت، ۱۰ دقیقه تا جنگ فاصله داشتیم زیرا به ترامپ گفته شده بود که اگر اقدامی علیه ایران انجام دهند، ایران نیز اقدامی را در دفاع از خود انجام می‌دهد.» مجری «بی‌بی‌سی» از ظریف پرسیده که ایران چه اقدامی انجام می‌داد ظریف گفت: «من نظامی نیستم، این مسئله برعهده ارتش است.» ظریف در خصوص اظهارات مقامات ایرانی مبنی بر اینکه اگر کشورهای هم‌پیمان امریکا همچون عربستان سعودی و امارات در جنگ علیه ایران مشارکت کنند، توسط ایران هدف قرار داده می‌شوند، گفت: «هرکسی که در جنگ علیه ایران، امریکا را پشتیبانی می‌کند، (با پاسخ ایران روبه‌رو خواهد شد). امریکا در حال حاضر در جنگ اقتصادی با ایران است. آنها (عربستان و امارات و...) با حمایت‌های لجستیکی و شناسایی از امریکا پشتیبانی می‌کنند و این به مفهوم آن است که آنها در جنگ علیه ایران مشارکت دارند.»

او هشدار می‌دهد: «اگر جنگی در منطقه صورت بگیرد، فکر نمی‌کنم هیچ‌کس در منطقه از آن در امان بماند پس بیایید از وقوع جنگ جلوگیری کنیم». ظریف در گفت‌وگوی جداگانه ان‌بی‌سی نیز هرچند گفته که فکر نمی‌کند دونالد ترامپ به دنبال جنگ باشد، ولی تأکید می‌کند: «سرانجام، احتیاط پیروز خواهد شد. مردم می‌دانند که ایران کشوری بزرگ و سرافراز است و به راحتی از کنار وقوع یک حمله نظامی نخواهد گذشت.» ظریف درباره دلیل اینکه ترامپ بعد از سقوط پهپاد امریکایی به ایران حمله نکرد، گفت: احتیاط غالب شد و افراد به این نتیجه رسیدند که این یک حمله محدود نخواهد بود.

■ مگر در امریکا انقلاب شده؟

ظریف در بخش دیگری از گفت‌وگوی خود با بی‌بی‌سی که امروز پخش می‌شود در پاسخ به سؤال مجری شبکه مبنی بر اینکه به چه دلیل شما حاضر به مذاکره مجدد نیستید، گفت: «به چه دلیل باید مجدداً وارد مذاکره شویم؟» ظریف تصریح کرد: «ما میز مذاکره را ترک نکردیم. این امریکا بود که میز مذاکره را ترک کرد. آنها باید به میز مذاکره بازگردند. ما مجدداً وارد مذاکره نمی‌شویم.» وی در خصوص برجام ادامه داد: «این توافق (برجام)، نتیجه ۱۲ سال مذاکره بود. دو سال آن، شامل مذاکرات فشرده‌ای می‌شود که من برای آن صرف کردم. روزها و ماه‌ها مذاکرات انجام شد. ما زمان زیادی را برای مذاکره با امریکا در خصوص این توافق صرف کردیم. بحث بده و بستان است.» وزیر خارجه دولت دوازدهم در گفت‌وگو با ان‌بی‌سی هم با زبانی متفاوت، مذاکره مجدد را رد کرده است: «ما با دولتی در امریکا توافق کردیم که در آن زمان به طور قانونی انتخاب شده بود. پس از آن نیز رئیس‌جمهور ترامپ انتخاب شد. انقلابی در امریکا رخ نداده بود، بلکه تنها یک تغییر دموکراتیک در دولت این کشور بود و به این معنی نیست که ما مجبور باشیم تمام اینها را از سر بگیریم. فقط تصور کنید که اگر مردم مجبور بودند هر چهار سال یا هر هشت سال یک بار توافق با امریکا را تجدید کنند، این مانع از ادامه یافتن روابط عادی کشورها می‌شد.»

■ آزادیم متوقف کنیم

ظریف در پاسخ به اینکه ایران با خروج امریکا از توافق هسته‌ای فرصتی برای ادامه غنی‌سازی اورانیوم یافته و «با آتش بازی می‌کند» گفت: «این امریکا است که با آتش بازی می‌کند. ما یک توافق داریم که در برگیرنده راهکارهایی برای موقعی است که یکی از طرف‌های توافق شروع به تخطی از توافق کند. ما تقریباً به مدت یک سال برای به کار بستن این راهکارها صبر کردیم. این راهکارها در توافق موجود هستند در صورتی که خروج امریکا از توافق در چارچوب توافق نبود، آنها به یکباره تصمیم گرفتند که خارج شوند.» وی در جواب اینکه آیا به این ترتیب تصور ایران این است که می‌تواند بر این اساس هر کاری که خواست انجام بدهد، اظهار کرد: نه هر کاری، اما آزادیم اجرای [تعهدات‌مان] را متوقف کنیم. ظریف در پاسخ به اینکه آیا این می‌تواند به حالت قبل بازگردد، گفت: البته، ظرف چند ساعت می‌تواند به حالت قبلی بازگردد. ظریف درباره اینکه اگر امریکا برخی تحریم‌ها را لغو کند، فرصتی برای مذاکره ایجاد خواهد شد یا نه، توضیح داد: «اگر امریکا تحریم‌ها را متوقف کند. این کشور همیشه تحریم‌هایی بر ایران اعمال کرده است. امریکا متأسفانه به تحریم اعتیاد دارد اما تحریم‌هایی هستند که از زمان روی کار آمدن دونالد ترامپ اعمال شده‌اند، اگر این تحریم‌ها لغو شوند، در مذاکره باز است.» مجری از ظریف می‌پرسد: بر سر میز مذاکره که برگردید، آیا برنامه موشکی ایران هم بر سر میز خواهد بود، ظریف پاسخ می‌دهد: «خب، اجازه بدهید با آنچه که قبلاً در موردش به توافق رسیدیم شروع کنیم. اجازه دهید ببینیم می‌توانیم چه کنیم و بعد اگر می‌خواهید در مورد برنامه موشکی گفت‌وگو کنید. نیازمند این هستیم که در مورد تسلیحاتی که به منطقه ما فروخته می‌شود گفت‌وگو کنیم.»

نگاه

سید عباس حسینی

نزدیک شدن امریکا به واقعیت‌های افغانستان؟!

به دنبال برگزاری اولین نشست سه‌جانبه امریکا، روسیه و چین در مورد صلح افغانستان در ۵ اردیبهشت ۱۳۹۸ در مسکو، این سه کشور به اضافه پاکستان دومین نشست خود را هم روز جمعه گذشته (۲۱ تیر)، به دنبال برگزاری نشست گفت‌وگوهای بین‌الافغانی و همچنین هفتمین دور مذاکرات امریکا و طالبان در دوحه قطر، در پکن برگزار کردند.

این در حالی است که سه کشور امریکا، روسیه و چین در نشست ۵ اردیبهشت خود، در یک اعلامیه هشت ماده‌ای، ضمن حمایت از صلح افغانستان توسط افغان‌ها، تصمیم گرفتند طالبان را به مذاکره با دولت افغانستان ترغیب نمایند و از آتش‌بس سرتاسری در افغانستان به منظور کاهش فوری تلفات غیرنظامیان حمایت کنند. این سه کشور همچنین خواهان خروج منظم و مسئولانه نیروهای خارجی از افغانستان به عنوان بخش اصلی روند صلح شدند.

به دنبال برگزاری این نشست، نماینده ویژه روسیه برای افغانستان اعلام کرد که با دعوت از ایران و پاکستان به عنوان دو همسایه مهم افغانستان و تأثیرگذار در روند تحولات این کشور، نشست سه‌جانبه صلح افغانستان به صورت پنج‌جانبه برگزار می‌شود. هرچند پاکستان در نشست پکن در مورد صلح افغانستان شرکت کرد، اما به نظر می‌رسد جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر مواضع قبلی خود که در هیچ نشستی در مورد صلح افغانستان بدون حضور نمایندگان دولت این کشور شرکت نمی‌کند، در این نشست حضور نیافته است.

اما این تغییر در رویکرد امریکا بسیار مهم و حائز اهمیت است و نشان می‌دهد که رویکرد این کشور در روند صلح افغانستان تغییر کرده است. برگزاری نشست سه‌جانبه مسکو و حالا نشست چهارجانبه پکن به خوبی نشان می‌دهد که روند صلح افغانستان از یک جریان یکجانبه تحت سلطه امریکا، وارد یک روند چندجانبه منطقه‌ای با حضور روسیه و چین شده است. اما چه عواملی سبب تغییر این رویکرد یکجانبه امریکا شده است؟ در پاسخ به این سؤال، نقشه روسیه و چین در روند صلح افغانستان از یک‌سو و نوع رویکرد طالبان در مذاکره با امریکا از سوی دیگر حائز اهمیت است. تا قبل از اردیبهشت ماه سال جاری، امریکا کمتر توجهی به نقش قدرت‌ها و کشورهای منطقه در روند صلح افغانستان داشت و به صورت یکجانبه و حتی بدون توجه به جایگاه و نقش دولت افغانستان، روند مذاکرات با طالبان را به پیش می‌برد، اما نقشی که قدرت‌های منطقه به خصوص روسیه پیرامون روند صلح افغانستان بازی کردند، اکنون امریکا را وادار به تغییر رویکرد خود نموده است؛ به خصوص اینکه به‌رغم گمانه‌زنی‌های بسیار، این کشور تاکنون عملاً به هیچ نوع توافقی با گروه طالبان دست نیافته است.

روسیه در طول یک سال گذشته میزبان چهار نشست پیرامون روند صلح افغانستان بوده؛ دو نشست با حضور کشورها و قدرت‌های منطقه‌ای بدون حضور امریکا و دو نشست گفت‌وگوهای بین‌الافغانی. برگزاری این نشست‌ها، روند مسکو را عملاً به یک روند موازی و مستقیم با روند صلح امریکا تبدیل کرد؛ روندی که عملاً دستاوردها و موفقیت‌های چشمگیرتری به دنبال داشت. در شرایطی که امریکا نتوانست طالبان را حاضر به گفت‌وگوهای بین‌الافغانی کند، مسکو نخستین‌بار نمایندگان طالبان و شورای عالی صلح افغانستان را در دومین نشست منطقه‌ای مسکو پشت یک میز نشاند و پس از آن، دو دور گفت‌وگوهای فراگیر بین‌الافغانی را با حضور نمایندگان طالبان و طیف وسیعی از نمایندگان احزاب و جریان‌های سیاسی، نمایندگان مجلس، فعالان زن، نهادهای مدنی و همچنین رسانه‌ها از داخل افغانستان میزبانی کرد. در نتیجه میزبانی همین نشست‌ها بود که طالبان در نهایت پذیرفت که حاضر است در قالب یک هیئت مصالحه ملی، با نمایندگان دولت افغانستان نیز دیدار و گفت‌وگو کند. این توافق به محور نشست اخیر بین‌الافغانی دوحه با حضور نمایندگان دولت افغانستان تبدیل شد. از سوی دیگر، در نشست چهارجانبه پکن نیز امریکا، روسیه، چین و پاکستان بر پیگیری توافقات نشست سه‌جانبه مسکو تأکید کردند. در چنین شرایطی، امریکا به خوبی درک کرده که بدون نقش کشورها و قدرت‌های منطقه، به خصوص با توجه به نفوذی که این کشورها بر گروه طالبان دارند، به تنهایی توانایی به سرانجام رساندن روند صلح افغانستان را ندارد.

از سوی دیگر، نوع رویکرد و بازی طالبان در قبال امریکا و کشورهای دیگر چون روسیه و چین نیز قابل توجه است. در حالی که امریکا حاضر نبود نقش این کشورها را در روند صلح افغانستان بپذیرد، نمایندگان طالبان نشان دادند که مخالف چنین رویکردی هستند. نمایندگان طالبان و دفتر سیاسی این گروه در قطر در طول ماه‌های گذشته، به دنبال سفرهای متعدد به کشورهای منطقه، از روسیه گرفته تا ایران و گفت‌وگو و رایزنی با این کشورها، به روشنی نشان دادند که نه تنها به دنبال صلح با امریکا، بلکه به دنبال یک صلح منطقه‌ای و جهانی‌اند؛ صلحی که ضمانت و تأیید کشورهای مختلف را نیز به همراه داشته و پایدار باشد. به دنبال نشست بین‌الافغانی قطر، طالبان تأکید کرد که توافق نهایی صلح را در یک کنفرانس بین‌المللی با حضور کشورها و قدرت‌های مختلف امضا خواهد کرد.

آنچه مشخص است، با اصلاح روند صلح افغانستان و حضور و نقش کشورها و قدرت‌های منطقه از یک‌سو و نشست طالبان و نمایندگان دولت افغانستان پشت یک میز از سوی دیگر، به نظر می‌رسد این روند وارد مسیر واقعی خود شده است. تنها گره کوری که در این روند همچنان باقی مانده، راضی نشدن امریکا به ارائه یک جدول زمان‌بندی برای خروج از افغانستان است. با توجه به جدیت طالبان در این زمینه، امریکا چاره‌ای جز پذیرفتن ارائه یک جدول زمانی سریع برای خروج از افغانستان ندارد و باید با پذیرفتن این مسئله، مسیر را برای توافقات بعدی هموار سازد.

نکته قابل توجه اینکه حضور کشورها و قدرت‌های منطقه در روند صلح افغانستان بیانگر این مسئله اساسی است که این کشورها حاضرند خلأ حضور امریکا را در صورت خروج از این کشور پر کنند. امریکا نیز مجبور است نقش و جایگاه این کشورها را در روند تحولات افغانستان بپذیرد.

خبر

دردسر سخنرانی نصرالله برای ارتش صهیونیستی

مصاحبه اخیر دبیرکل حزب‌الله لبنان همچنان در رسانه‌های رژیم صهیونیستی بازتاب دارد و یگان ۸۲۰۰ وابسته به اطلاعات رژیم صهیونیستی جلسه‌ای برای بررسی جزء به جزء اظهارات نصرالله تشکیل داد.

به گزارش ایسنا، به نقل از سایت العهد، یونی بن مناحیم، تحلیلگر مسائل کشورهای عربی در سایت نیوز یک اسرائیل در این رابطه طی مقاله‌ای در سایت «مکور ریشون» نوشت: سیدحسن نصرالله، دبیرکل حزب‌الله لبنان از آنجایی که می‌داند دستگاه اطلاعات اسرائیل تمامی اظهارات او را بررسی می‌کند، جنگ روانی را علیه اسرائیل آغاز کرد، به همین دلیل گفت، رهبران اسرائیل نتوانستند پس از جنگ دوم لبنان اعتماد اسرائیلی‌ها را به ارتش بازگردانند. همچنین آنها نتوانستند نیروی زمینی خود را بازسازی کنند.

بن مناحیم گفت، با وجود اینکه صحبت‌های نصرالله جدید نیستند اما او شخصی است که روی حرف‌هایش می‌ماند و به آنها پایبند است. این تحلیلگر مسائل کشورهای عربی گفت: نیروهای یگان ۸۲۰۰ وابسته به اطلاعات نظامی اسرائیل اواخر هفته در جلسه‌ای تمامی کلمات، مکث‌ها و عبارات مصاحبه اخیر نصرالله به مناسبت سیزدهمین سالگرد جنگ دوم لبنان را مورد بررسی دقیق قرار دادند.